

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BELA

ÁRA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmentve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV—BRASSÓ, Kapu-ucca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portó díjak emelése esete az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	--	---	---	---

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. július 10. (Csütörtök)

154. SZÁM

Tiz pontban

tárta fel a háromszéki magyar párt a székelyek sérelmeit és kívánságait. Oly kevés s oly tömör, oly világos s oly érthető valamennyi, hogy a miniszterelnök ur negyedóra alatt elolvashatja és félóra alatt valamennyit rendbehozathatja, elintéztetheti.

Senki előzetes birói határozat nélkül letartóztatható ne legyen. A csendőrségek és állambiztonsági hivatalok működési köre határozottan megállapíttassék, minden hatóság vagy hatósági személy hatásköre pontosan körülírassék, hogy az ezek hiánya miatt vagy a törvényes hatáskör túllépése miatt előálható zaklatástól a székelység megkíméltesse.

Olyan kívánság, mely egyrészt a törvényben, az alkotmányban benne foglaltatik, másrészt a belügyminiszter szigorú intézkedésével, kiméletlen megtorló eljárásával könnyen keresztülvihető.

A magyar egyházi iskolák jórészt az utóbbi években váratlanul és komoly indok nélkül bezárták, a székelység iskolafenntartó jogát ezzel elkobozták és egész sereg gyermeknek tették lehetetlenné az iskolázást. A másvallású tanulók kizárása elzárja a székely fiúk haladásának útját és megakadályozza az anyanyelven való tanulást.

Minthogy Bratianu miniszterelnök ezt a sérelmet el sem akarta hinni, annyira képtelenségnek tünt fel előtte Anghelescu miniszternek ez a rendelete, a sürgős és radikális orvoslás tisztán a miniszterelnök urtól függ: rendelje el, hogy a bezárt iskolák újra megnyitassanak és az állami kezelésbe vett székely intézmények (árvaház stb.) autonóm hatáskörükbe visszajuttassanak.

Az agrárreform végrehajtásával az egyházaktól törvényellenesen vettek el földeket; ezek is visszaadandók.

A negyedik pont — egy a gazdák érdekeit bántó katonai lövőtér ügye — helyi érdekű de annál fontosabb, hogy méltányosan intéztessék el. Az a kívánság pedig, hogy a székelység természetét a katonai gyakorlatok ne tegyék tönkre s a károk megtéríttessenek, ellenmondást vagy haladékot egyáltalán nem tör.

Szabad nyelvhasználat a hatóságokkal való érintkezésben, — ezt a magyar nemzetiségi törvény biztosította a románoknak; most a román kormány biztosítsa ezt a magyaroknak.

A magyar nemzeti színek szabadon legyenek használhatók az államé mellett.

Berthelot tábornok mondta Brassóban: majd ha meg lesz a békeszerződés, a magyar zászlót is lehet használni a román mellett.

Nincs-e még meg a békeszerző-

dés, vagy Berthelot tábornok olyan rossz proféta, de nekünk színeinket, zászlónkat használni ma sem szabad, holott a szászoknak szabad az övékét. Bratianu, miután meggyőződött a magyarság lojalitásáról, egy rendelettel kedvezően intézheti el ezt a kívánságunkat is. A magyar zászlót ugyanis többnyire román nemzeti ünnepeken tűznék ki.

Autonomia a közigazgatásban, magyar nyelven való tárgyalás és határozat az I. és II. foku bíróságoknál; a választói névjegyzékek klígázítása, a politikai jogok szabad gyakorlatának biztosítása.

Az első általános román érdek is; a második ismét csak viszonzás volna a magyar nemzetiségi törvény liberális rendelkezésének; a harmadik az igazi alkotmányosság legelemibb feltétele.

A hetedik pont a román állampolgárság elbírálásánál való méltányos, törvényes s az egyéni szabadságot tiszteletbentartó eljárást kér, ami nagyobb nehézségbe, ha csak kis jóakarat is van, nem ütközhetik.

A nyomorgó nyugdíjasok szégyene egy kulturállamnak, melynek óriási petroleumforrásai, hatalmas erdőterületei, gazdag földjei, kimeríthetetlen

bányái s egyensúlyban levőnek hirdett költségvetése és állítólag rendezett pénzügyei vannak.

A magyar tisztviselők iránt általában s a román nyelvű vizsga dolgában kért méltányosságot a miniszterelnök ur szintén nem tagadhatja meg.

Ime tiz jámbor és természetes kívánság olyan nemzet részéről, melyet maga a miniszterelnök, most már közvetlen, személyes tapasztalatai alapján mint megbízható, értékes, munkás és államhű népet ismert meg és méltányolt. Milyen kevés áldozatba és fáradságba kerülne ezek teljesítése s milyen öröm és meglegedés forrása lenne s mennyire használna az állam belső békéjének és külső presztizsének!

Olvassa el a miniszterelnök ur a memorandumot és siessen teljesíteni a benne foglaltakat. A hirdetett szeretet, barátság és megbecsülés annyit fog érni, amennyit ezekből bevált a miniszterelnök ur. És a szerint takarítsa majd a székelység is a sok meleg szólas értékét, ahogy szerény kívánságai teljesíttetnek vagy sem. Bratianutól függ, hogy székelyföldi látogatása nyomán áldás fakad-e vagy... átok?

Szeretjük hinni, hogy áldás.

Macdonald nem akar erőszakot

Herriot ellenzéke — Macdonald tárgyalni akar a németekkel

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

Macdonald Párisban

Mindeme jelenségek nem zavarják a két békére törekvő miniszterelnököket, Herriot-t és Macdonaldot abban, hogy megkezdett építőmunkájukat tovább folytassák. Macdonald ma, kedden utazott Párisba, hogy ott a francia miniszterelnökkel a londoni konferencián megtárgyalandó kérdésekről tanácskozzék. Utazási szándékát be is jelentette az alsóház színe előtt egy nagyobb szabású beszéd keretében.

E beszédben nagyhorderejű kijelentéseket tett Macdonald, s többek között a következőket mondotta:

— Ha bármint megengedni lehet, nem szabad megengedni, hogy azt a francia vagy az angol rendezés esetleges elhibázott volta megsemmisítse. Erre gondolni is rettenetes volna. Szembe kell szállni azzal a híreszteléssel, hogy az angol kormány függetlenítette magát a jóvátételi bizottságtól. A londoni konferenciának egyetlen, különös és végleges célja annak megfontolása, hogy miképpen lehetne a Dawes-féle jelentést hatályossá tenni. Megegyezésre van szükségünk, s ehhez pedig szükségünk van német aláírásra is. Hogy erre szert tehessünk, fogadnunk kell valahol Németország képviselőit is, hogy nevüket a megengedés alá írassák.

Elérkezett az ideje, amikor Németországtól aláírást és bizonyos kötelezettségeket szerezhetsünk, amelyet azonban nem a kényszer erősít meg.

A londoni konferencián — fejezte be a miniszterelnök beszédét — Anglia, Franciaország, Olaszország, Japán, Belgium, Portugália, Görögország, Románia, Jugoszlávia és az Egyesült Államok vesznek részt, s az nyolc-tíz napig tart.

Végül egy hozzáintézett kérdésre kijelentette, hogy a Ruhrvidéken a francia hadsereg összesen hatszázharmincöt tisztből és tizenötezerkötyszázhusz katonából áll.

Az orosz kérdés megbonthatja a kisantantot

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, jul. 8. A kisantant prágai konferenciájára már nagyban folynak az előkészületek s annak részletes programját is megállapították. A konferenciára július tizenegyedikén érkező vendégek a Hradsinban, a külügyminisztérium palotájában fognak lakni. Délben Benes és felesége a vendégek tiszteletére ebédet adnak. Délután négy órakor lesz az első ülése a konferenciának, este pedig nagy díszelőadás a nemzeti színházban a kisantant miniszterei tiszteletére. Július 12-én reggel autó-kirándulás Lanába, a köztársasági elnöknek nyári lakásába. Dél előtt tizenegy órától egy óráig lesz a miniszterek második ülése. Egy órakor díszebéd. Délután kirándulás a Lana környékére, este visszaérkezés Prágába. Esti 8 órakor díszvacsora a prágai jugoszláv követnél, utána fogadás, amelyen a párisi diplomáciai testület is résztvesz. Július 13-án befejeződik a konferencia. Tíz órakor délelőtt a miniszterek utolsó ülésre ülnek össze a külügyminisztérium termében, délbén pedig díszebéd a román követiségen. Délután a jegyzőkönyvek aláírása lesz és a sajtó részére kiadandó kommuniké megszerkesztése. Este díszvacsora a külügyminisztérium spanyoltermében. A konferencián felváltva Duca, Ninesics és Benes fognak elnökölni.

A mai minisztertanácsban Duca külügyminiszter egyébként részletes jelentést tesz a konferencia programjáról, s még a mai napon Színájába utazik, hogy ugyancsak a konferencia ügyében kihallgatást kérjen a királytól. Színájából Duca külügyminiszter egyenesen Prágába utazik.

Amint egy belgrádi távirat jelenti, ottani felfogás szerint különösen Románia szempontjából bir nagy fontossággal a prágai konferencia. Az utóbbi időben ugyanis a kisantant kormányai között az orosz kérdésben nem mutatkozott az a szükséges összhang, amelyre feltétlenül szükség lenne. Benes határozottan a szovjet elismerése mellett foglalt állást, míg Románia és Jugoszlávia ellene.

A legutóbbi belgrádi konferencián is levették az orosz kérdést a napirendről éppen ezért, mert nem tudtak egységes álláspontot elfoglalni, most azonban már nem sokáig lehet halasztani az orosz kérdést és ezért Prágában igen fontos eredmények várhatók.

Beavatottak tudni vélik, hogy ha a prágai konferencia elhatározza a moszkvai r. z. im. elismerését, ez Romániának a kisantantból való kiválását és csatlakozását egy más hatalmi csoporthoz idézné elő, de ebben az esetben a kisantant Lengyelország és Görögország felvételével kárpótolná magát ezért a veszteségért.

A lej. Zúriumban
nyitáskor 2.20

Felemelik a vasuti dijszabást

A mai minisztertanács

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, jul. 7. A kormány tagjai ma délelőtt fél tízkor Bratianu Jonel miniszterelnök elnökelete alatt minisztertanácsot tartottak. A tanácskozásán Duca külügyminiszter tett jelentést a Vatikánnal kötendő konkordátum ügyében folyó tárgyalásokról, majd pedig arról, hogy a Londonban megtartandó szövetségi konferenciára a román kormány képviselőiben Titulescu londoni követet fogják kiküldeni.

Ezután Bratianu Vintila pénzügyminiszter tette meg jelentését a vármegyei újabb megállapításának ügyében s egyben bejelentette, hogy a nagy kiadásokra való tekintettel

a vasuti személy, mint a teher-
áru dijszabást már a legköze-
lebbi jövőben fel kell emelni.

Majd az Avram Jancu ünnepélyek programját beszélte meg a minisztertanács, utána pedig a miniszterek szabadságát állapították meg. Bratianu Vintila Párisban tölti szabadságát, Constantinescu földmívelésügyi miniszter Olaszországban, Constantinescu Tancred pedig Aix-le-Bainsben. Végül elhatározták, hogy Duca külügyminisztert prágai utazása alatt Marzescu miniszter fogja Bukarestben helyettesíteni.

A minisztertanács délben tizenkét órakor ért véget.

A belpolitika eseményei

Constantinescu Tankred, kereskedelem és iparügyi miniszter szombaton kezdi meg szabadságát. Távolléte alatt Bratianu Vintila fogja helyettesíteni.

Az Adeverul tegnap délutáni száma azt a hírt közölte, hogy Matei Cantacuzino egyetemi tanár, aki körülbelül egy éve lépett be a parasztpártba, bejelentette a pártból való kilépését. Mihailache most táviratot intézett az Adeverul szerkesztőségéhez, amelyben közli, hogy Cantacuzino kilépéséről szóló hír nem felel meg a valóságnak.

Marghilomanék szervezkedése

A Marghiloman-párt Brassóban tartja meg szervezkedő gyűlését. Az erdélyi vezetőség részéről dr. Muresán Alexandru a párt alelnöke és dr. Roman Valer jönnek Brassóba.

A berlini kommunisták halálos ítéleteket mondanak ki

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BERLIN, július 7. A berlini rendőrség néhány nappal ezelőtt értékes adatoknak jött a nyomára a kommunista mozgalom letörésére irányuló nyomozásai során. Sikertült megszereznie a németországi kommunista párt titkos iratait, amelyeket a pártnak a kamara épületében levő helyiségében rejtettek el.

A rendőrségnek sikerült megtudnia, hogy a kommunista párt kebelén belül egy szervezet működik, amely már meg is hozta a halálos ítéleteket a pártra nézve veszélyes politikusok ellen. A lefoglalt iratok feltárják a kommunista katonai szervezet titkait és a terrorista alakulatokat amelyek ellen most már a berlini rendőrség eredményesen veszi fel a harcot.

A kisiparosok kívánságai

SEPSISZENTGYÖRGY, július 7. Bratianu miniszterelnök sepsiszentgyörgyi látogatása alkalmával, mint említettük, Jakócs István ipartestületi elnök az öSSIPAROSSÁG nevében memorandumot adott át a miniszterelnöknek. Ebben azt kéri, hogy az építőipar érdekében a kormány rendelje el Sepsiszentgyörgyön, állami költség, épületek, tisztviselőlakások építését. A hadsereg részére szállítandó ruházatot és lábbeli elkészítésével az illető kisiparosokat bizzza meg, s a nagy pénzhányra való tekintettel adjon államkölcsönt a kisiparosoknak. Végül azt kéri, hogy gyermekek abban az iskolában folytathassák és fejezhessék be tanulmányukat, melyekben megkezdtek.

Le kell fegyverezni a győzőket

Pekár Gyula indítványát sürgősnek deklarálta a lyoni kongresszus

LYON, jul. 8. A népszövetségi ligák lyoni konferenciájának tegnapi ülésén végre elhangzott az az indítvány, melyet Európának békére vágyó közvéleménye már hosszú idő óta várt. Az indítvány magyar részről jött s azt Pekár Gyula terjesztette elő, aki a lefegyverzés részletes vitájának során többször felszólalt s kiemelte felszólalásában, hogy

a legyőzött államok lefegyver-
zése után a világ közvélemé-
nye a győzők lefegyverzését is
várja,

annál is inkább, mert ennek szükségessége a népszövetség alapítólevelében is kifejezésre jut.

A székelység dicsérete

Bratianu miniszterelnök Székelyudvarhelyen

A Brassói Lapok tudósítójától.

SZEKELYUDVARHELY, július 6. Vasárnap reggel érkezett ide Bratianu miniszterelnök Duca külügyminiszterrel és Cipoianu földmívelésügyi államtitkárral.

A fogadtatás a diszkapunál kezdődött, ahol a cigányzene a királyhimnuszt játszotta, majd Negrutiu primár a város és a székelység nevében üdvözölte a lovasbandérium között berobogott miniszterelnököt. Innen a vármegyeháza elé mentek, ahol zászlóalatti tömeg jelenlétében Andreias prefectus fogadta Bratianut, akinek kíséretével együtt felment a vármegyeháza nagy termébe, ahol fogadta az üdvözléseket, majd kilépett az erkélyre, ahonnan legelőször Tanasescu képviselő intézett beszédet a tömeghez.

Nagyokat mond a deputat

Tanasescu a maga rövid beszámolófeléjét azzal a mentegetőzéssel kezdte, hogy nagy elfoglaltsága mellett nem érintkezhetett a kerületével, de most, egy rendkívüli fontos év és sok munka után alkalma nyílt arra, hogy a nép közé jöjjön és röviden tájékoztassa a történetekről. Hangsúlyozza, hogy ez a kormány nem tesz különbséget az itt lakó nemzetek között, ellenben egyformán(?) méltányolja mindegyiket. Ha nem így volna, mondotta, ő volna az első, aki itt hagyná a kormányt és a liberális pártot. Ezen emelkedett hangú kijelentés után elégtételszerűen állapította meg, hogy a kormány egyik legfontosabb ténye, az agrárreform közmegegyezésre hajtatott végre olyképpen, hogy akiknek nem volt földjük, azok földet kaptak. Most a kormány az agrártörvényt az erdőről hozott törvénnyel fogja kiegészíteni.

Nagyszerű eredményként emelte ki beszédében Tanasescu még azt is, hogy a most hozott iskolai törvények által a magyar nyelv tanítása biztosítva van, az állami magyar tannyelvű iskolákban. Összefoglalva pedig a felekezeti iskolai törvényt alkotják meg. E törvény szerint

a felekezeti iskolák olyan jo-
gokkal fognak bírni, mint az
államiak, vagyis nyilvános jo-
guk lesz.

(Joguk lesz csak román nyelven tanítani. Szerk.) Ezen célok érdekében dolgozik a miniszterelnök, mondja tovább Tanasescu, mert szívén viseli a kisebbségek érdekeit. Vannak ugyan visszaélések (csakugyan?), de ezekre reá kell mutatni, hogy orvosolhassák a bajokat, mert ez a kormány becsületesen akarja azt, hogy itt, ebben az országban mindenki jól érezze magát.

Florescu költői hasonlata

Tanasescunak Kiss Géza által tolmácsolt beszéde után Florescu volt miniszter, aki még 5-én este megérkezett, lépett az erkélyre. Testvéri szeretettel üdvözölte a polgártársakat, akiknek sokat szeretne mondani, de nem teszi, mert sűt a nap és meleg van. (Mégis egy félóráhosszat beszélt.) — Majd azzal folytatta, hogy nagy megdöbbenéssel érte a megye lakosságát, mert körébe jött Románia legnagyobb államférfia, Bratianu, továbbá Duca, aki a határokon túl tette híressé az országot. Ezek a férfiak a konszolidáción dolgoznak s nem azért járják be a Székelyföldet, mintha választás előtt ál-

A kongresszus kénytelen volt annak jogosságát elismerni, a Pekár felfogásának helyességét elismerve,

kimondotta, hogy a győzők le-
fegyverzése a legsürgősebb fel-
adatok közé tartozik.

Az indítvány megtörtént, azt sürgősnek deklarálták, s most a békére vágyó közvélemény várhatja annak végrehajtását. Európa a békét és nyugalmat kívánja, a győzők lefegyverzése ezt biztosítja, de ne vegye rossz néven senki, ha azt az állítást merjük kockáztatni, hogy az indítvány épen azért, mert annyira a béke szolgálatában áll, még hosszú, hosszú ideig végrehajthatlanul marad.

lana a helyzet s így meg akarnák dolgozni a népet, hanem azért, hogy fenn-tartsák az érintkezést, meghallgassák a panaszokat, amiket mindenki őszintén eltarthat.

Hasonlattal fejezte be a beszédét. Azt mondotta, hogy egy menyasszony-nak három vőlegényjelöltje közül az egyik a tenger mélyére, másika a legmagasabb hegy csúcsára, a harmadik pedig a szívébe írta be a nevét. Így a székelység a kormány szívébe van zárva(!), szeretetével elhalmozva, ezért melegen üdvözi a székelységet.

Bratianu nem csalódott a székel népben

Florescu után Bratianu emelkedett szólásra. Nem azért jött, hogy kérjen valamit, hanem hogy igazi testvériséget terjesszen a megjelenésével. Dicséri a székel népet.

Tudja, hogy ha a székel vala-
kivel barátságot köt, azzal igazi
barátságban is marad.

Két évi kormányzás után megállapítja, hogy nem csalódott a székel népben. Ezt a meggyőződését azért adta tudtúl, hogy ezáltal még szűkebbé forrassza a barátságot. A kormány azzal a szeretettel fog találkozni a székelység, mellyel a kormány legjobb fiait illeti.

Szegény Bratianu

A székelységet tömjenező és kormányt védő beszédek elhangzása után Sándor Ferenc farcádi székel gazda előlép a tömegből s a székelység nevében hálás köszönetét fejezi ki Bratianunak a megjelenésért. Kéri a miniszterelnököt, hogy az 1916-ban szenvedett károktól gyorssegélyben részesítse a székelységet.

Bratianu válaszában megköszöni a jó kívánságot. A hadikársegélyekre vonatkozólag kijelenti, hogy azok még azért nem osztattak ki, hogy nem voltak felvéve a költségvetésbe. De garantálja, hogy a székelység

hamarabb megkapják a kárse-
gélyt, mint ő, aki szintén sok
kárt szenvedett.

A beszédek végeztével megkezdődtek a tisztelgések, s ezután a sétatér egyik sétatér felállított asztalok mellett háromféle bankett volt: egy 100, egy 80 s egy 28 lejes terítékű közebed, melyen mintegy hatszázan vettek részt. A szokásos pohárköszöntök után s a bankett végeztével Bratianu és kísérete délután 2 órakor tovább folytatta székel földi körutját. Szóvátán keresztül Marosvásárhelyre utaztak.

Kilencvenezer feketeinges

A fasiszta sereg Mussolini mellett

ROMA, jul. 7. Dalbo, a fasiszta milícia főparancsnoka alvezérei aláírásával Mussolininak táviratilag fejezte ki a hadsereg odaadását. SKilencvenezer feketeinges kemény összetartásban féltelmes harciállásban kész megvédelmezni a fasiszmust.

A Matin értesítése szerint Lambriola jobboldali kormány alakítását javasolja Federzoni vezetésével. Ez átmenet volna egy Turati-féle kabinet alakításához.

A Mateotti holttestét kutató kétszáz karabíneri eredménytelenül tért vissza a Vicon tótól.

Rövid hírek mindenfelől

PÁRIS. Macdonald angol miniszterelnök kedden délután Párisba érkezik Herriot meglátogatására.

KLOSTERNEUBURG, A városban tegnap véres uccai harcok folytak le a kampós keresztések és a munkások között. A harcoknak tizenegy sebesültje van, köztük két asszony. A legtöbb sebesültet bajonettszúrás és lövés érte.

RÓMA. Athéni távirat jelenti, hogy Görögországban százhat magasabb-rangú tengerészisztelet letartóztatott politikai okok miatt. A letartóztatottak között van Konduriotlisznak, a köztársaság elnökének fia is.

MADRID. Marokkóban újból véres harcok folynak a benschulottekkal.

BUDAPEST. Az amerikai szabadságharc másfél évszázados évfordulója alkalmából a magyar fővárosban a városligeti Washington szobornál ünnepség volt. Az ünnepségen Korányi, Ambrózy miniszterek, Shmit főbiztos, Brentano amerikai nagykövet, valamint nagyszámú előkelő közönség vett részt.

MADRID. Alfonz király ma aláírta a száműzött Unamuno kegyelmi okmányát. Unamuno már legközelebb visszatérhet hazájába.

RÓMA. Az olasz fasiszta párt kongresszust hívott össze Rómába, amelyen a pártnak mintegy négyszáz kiküldöttje vesz részt. A kongresszuson Mussolini fog elnökölni, s javasolni fogja a párt reorganizációját.

RÓMA. Marinellinger, Mateotti gyilkosának egyik bankheji safejában hatalmas mennyiségű pénzt és ékszert találtak.

SZÓFIA. A Plevnától egy kilométerre fekvő municós raktár eddig ismeretlen okokból felrobbant.

BELGRÁD. Radzevacs és Belgrad között új telefonkábelt lefektetését kezdték meg, amely lehetővé fogja tenni a közvetlen telefonösszeköttetést létesítését Bukarest és Belgrad között.

LONDON. A napokban kezdődik meg az angol fővárosban a nemzetközi sajtó-kongresszus, melyen a román hírlapírói szindikátus képviselőiben Constantin Balbasa vesz részt.

KÖLN. György szász trónörökösét Frednitzen pappá szentelték.

BUDAPEST. A magyar kölcsönre a tőzsdén ma negyedszázalék prémiumot fizettek — Tájékoztató ehez megjegyezzük, hogy a Tábori utáni 8 százalékos első angol kölcsön parin áll, ez a jegyzés tehát nem nagyon kedvező.

LONDON. Macdonald az alsóházban közölte a kormánynak azt az elhatározását, hogy a La Manche csatorna alatt építendő alagúthoz a felhatalmazást megtagadja.

BUDAPEST. A főváros közigazgatási bizottsága hozzá járult a kultuszminiszter ama rendelethez, hogy a fővárosi középiskolák közül hét humanisztikus és tizenhárom reálgimnáziumot átminősítsenek. A rabbi képző gimnázium előkészítője megszűnik, miután kevés hallgatója van, s a zsidó gimnázium amugy is működik.

„Mammon” Ófelsége a pénz 10—11—12-én megy a Modern mozgóban.

Eredeti angol szabadalmazott

D. I. C. K.
BALATASZIJAK

kizárólag

KAMARYT & MEDER cégnél
BRAȘOV-TIMIȘOARA.

Az esküt nem tett vármegyei tiszviselők ügye a semmitőszék előtt
November 4-re halasztották el a tárgyalást

Marosvásárhelyi szerkesztőségünkől.

MAROSVÁSÁRHELY, július 7. Maros-Torda vármegye volt magyar tiszviselői megelégedésén azt, hogy a túrelmetlenség és erőszak politikája már hat éve tartja őket a jogfosztottság állapotában, múlt év végén elszánt lépésre határozták el magukat. A hasztaian és eredménytelen kísérletezések és memorandumok után a semmitőszék elé vitték ügyüket.

A legfelsőbb bíróság elbírálása alá bocsátották annak a kérdésnek eldöntését, vajjon azok a tiszviselők, kik a békeszerződés előtt a hűségesküt megadták, majd egyéb erőszakos okok következtében eddig viselt állásaikat elhagyni voltak kénytelenek, akkori magatartásukkal megsértették-e az átmeneti időben hatályban volt jogszabályokat és tiszviselői törvényes köteleseiket?

Felülvizsgálati kérésükben rámutattak a Hágai Egyezmény 43. §. 45. §-aira, amelyek egyfelől azt rendelték, hogy a megszálló hatalom a kezébe került hatalmat a fennálló törvényeknek a tiszteletben tartásával köteles gyakorolni, másfelől eltiltották attól, hogy a megszállott területek lakosságát hűségeskü letételére kényszerítsék.

A legfelsőbb bíróság figyelmébe ajánlották azt a körülményt is, hogy az Erdélyt megszálló VII. román hadosztály parancsnoksága Kolozsváron 1918 dec. 24-én közzétett hirdetményben azt jelentette ki, hogy az összes állami, közigazgatási, községi hivatalok működését az eddigi törvények és jogszabályok szerint a meglevő közegekkel kötelesek folytatni. Rámutattak a gyulafehérvári határozatra, melyek az itt lakó népek javára ideiglenes autonómiát és teljes nemzeti szabadságot biztosítván kimondták, hogy minden nemzet önmagát kormányozza saját közigazgatással és igazságszolgáltatással.

Nem hagyták figyelmen kívül a kormányzótanács által kibocsátott I. és II. számú dekrétumokat sem, melyek a Romániához csatolt magyar területekre vonatkozólag a jogfolytonosság fenntartása érdekében — a törvények, rendeletek és helyhatósági szabályrendeletek további érvényben tartását rendelték el s intézkedtek, hogy a főispánokon kívül az összes többi közigazgatási tiszviselők helyükön maradnak, eddigi tiszviselői jogukat megtartják és hivatali köteleseiket mindenekben a joghatályban fenntartott eddigi törvények szerint fogják folytatni.

Felémeltették továbbá, hogy a belügyminiszter kolozsvári vezérigazgatójának 1216/1922 szám alatt kiadott rendelkezése kimondta, hogy a nyugdíj-jogosultság megállapítandó mindazon városi, megyei községi tiszviselők jog-

utódlal javára, akik az imperium átvételkor a hűségesküt megadták.

A felülvizsgálati kérelemben hivatkoztak a hatályban hagyott nyugdíjszabályrendeletre és joggyakorlatra is.

Ezen sokszorosan szentesített jogok alapján léptek fel a marostordai tiszviselők, számszerűen harmincketten, a belügyminiszter ellen a semmitőszék előtt.

A tárgyalást ez évi július 2-án és 4-én tartották meg Bukarestben. A panaszos tiszviselők nevében dr. Sárkány Miklós marosvásárhelyi és dr. Moldován Dénes bukaresti ügyvédek jelentek meg.

A tárgyalásra a belügyminiszterium nem készült és részéről a tárgyaláson senki sem jelent meg. S ezért a legfel-

Jorga semmit sem tud a romániai antiszemita mozgalomról

BRASSO, jul. 8. Jorga Miklós, Románia ünnepelt tudósa, amint az ismeretes, rövid idővel ezelőtt Lengyelországban járt. Utazása közben igen sok újságíróval beszélt, igen sok érdekes nyilatkozatot tett, a legérdekesebb azonban mindannyi közt az a beszélgetés, amelyet Jorga a Wilner Tag munkatársával folytatott. Az újságíró a többiek között megkérdezte Jorgát, hogy milyen viszonyban van Románia a szomszédságában elterülő államokkal. Jorga erre a kérdésre a következőket mondotta:

— Minden állam politikája többféle alakban nyilvánulhat meg. Mindenekelőtt áll az a politika, amelyet a kormány követ. Ez változhatik és igen gyakran változik is. Van azután egy politika, amelynek forrása a közvélemény, amely épenességgel nem állandó, nem szólva arról a politikáról, amely az idők szüleménye. De nincs az a politika, amely tartósabb volna, mint az, amelyet a szükség parancsol. Románia a közelmúltban a megegyezéseknek egész sorát kötötte meg, s ezek közül az első és legfontosabb az, amely Franciaországgal jött létre. Ez egyelőre az egyetlen állam, amely betartja az aláírt szerződéseket, bármilyen áldozatba is kerüljön s elképzelhetetlen, hogy a velünk való megegyezést megszegje. De van két szomszédállam, amely Romániát arra ösztönzi, hogy folyton résen legyen. Az egyik Magyarország, amely vissza akarja állítani régi határait és Oroszország, amely Romániára vetette ki hálóját. De a román nép nem fogja engedni, hogy a vörös kormány kiszakítson egy darab húst az ország egységes szervezetéből, úgy, amint azt a fehér Oroszország tette. Zárt korlátok közé szorítva, Oroszország minden eszközt felhasznál, hogy a hosszú Duna partjait elérje, s ez nem egyesek, hanem az egész orosz nép kívánsága. De Lengyelországgal való megegyezésünk meg fogja hiúsítani ezt a szándékot.

Az újságíró ezután kérdést intézett Jorgához, hogy mivel magyarázza a romániai zsidóüldözéseket.

Ezen a kérdésen a kitűnő professzor csodálatra méltó módon álmélkodott.

— Ilyen üldözésekről most öntől hallok először. De ha történtek is kiengesztelések, annak

nagyrészen a németek az okai, akik az utolsó forradalom előtt elmenekültek és a zsidókat okolják Németország összeomlásáért.

A kérdés további feszegetése azonban túlhaladná beszélgetésünk keretét.

Jorgának ehhez a nyilatkozatához — írja a Vilner Tag — nem kell kommentár. A csodálkozó hang, romániai zsidóüldözésnek a németországi eseményekkel való illetlen zseniális egybekapcsolása maguktól is eleget beszélnek.

Ezt mondja a Wilner Tag, mi meg nem hallgathatjuk el ama megjegyzésünket, hogy Jorga Miklós ezúttal újból bizonyosságát adta annak, ami rendszeressé vált a román beléletben: nem látja a bajt, s akárcsak Bodóné, mindig másról beszél, akkor, amikor a

sőbb bíróság a tárgyalást november 4-ére halasztotta.

Ha a belügyminiszter képviselőletben akkor sem fog senki sem megjelenni, úgy a tárgyalást kormánynyilatkozat nélkül fogják lefolytatni, és elbírálni ezt a nagyfontosságú ügyet. Az előjelekből ítélve a legfelsőbb bíróság elfogulatlan döntése elé a legteljesebb bizalommal tekintenek a panaszos tiszviselők, mert tiszviselői kérdésekben a legfelsőbb bíróság szigorú jogszabályokhoz ragaszkodva az alkuvó politikai befolyást száműzte ítélezéseiből eddigi gyakorlata szerint is csak a szigorú jog alapján hozza meg elvi jelentőségű döntését, amely annyi magyar tiszviselő létkérdésébe vág.

A reménykedő szomszéd jobb a kétségbeesettnél

A Brassói Lapok eredeti távirata. —

LONDON, július 8. Az a siker, amely a magyar kölcsönt kísérte, Anglia bizalmának jele. Magyarországgal szemben. Az a harmincmillió aranykorona, mennyivel a jegyzett kölcsönösszeg több a teljes kölcsönösszegeinél, amely kétszerese annak, amit eredetileg London vállalt, kétségtelemné teszi, hogy Angliának bizalma erős és megrendíthetetlen a magyar újjáépítés kérdésében. A hatalmas tulajjegyzések idézték elő, hogy a kölcsön kisebb jegyzőit törölték, a nagyobbakat pedig csak negyvenszázalékig veszik figyelembe.

Az angol felfogást és álláspontot híven tükrözi vissza az Observer vezér cikke, amelyet a magyar kölcsönről írt. A cikkben kifejti, hogy

Magyarországot a győzőknek saját érdekükben kell megmenteniük, éppen úgy, mint Ausztriát.

Magyarország szomszédai rájöttek arra, hogy a reményteljes szomszéd biztosabb a kétségbeesettnél. Magyarországgal szemben most kis mértékben a Dawes-féle álláspont ismétlődik meg, hisz Németországgal szemben most a reményteljes szomszéd megteremtésére irányuló politika folyik.

A magyar kölcsön angol sikere hatalmas lépést jelent a világ kijózanodása felé. De csak egy lépést, amelyet még igen sok lépésnek kell követni, hogy a kétségbeesett szomszédokat — mielőbb eltüntessék Európának nyugalomra és konszolidációra vágyó életéből.

Tisztogatás Csikmegyében

Stefanescu subkomiszárnak befellegzett

BRASSÓ, július 8. Csikszerezdaról érkező hírek jelentenek lapunknak. A spartaius uraknak egyik tipikus alakja, Stefanescu subkomiszár, aki terrorjával a székely lakosságot módfelett elkeserítette és egész sereg feljelentésre szolgáltatott okot, állásából felmentették és hír szerint szelidebb tájakra helyezték át.

Stefanescu menesztését az a magatartása tette aktuálissá és sürgőssé hogy mind a csikszerezdarai sziguranca főnökkel, mind a vármegyei prefekttel szemben, akihez durva magatartása miatt az állambiztonsági hivatal főnöke feljelentette, kihívón és állásához mérten engedetlenül viselkedett.

Csikvármegye közönségének kellemes tudomásul szolgálhat, hogy Stefanescu subkomiszárnak immár semmi hivatalos szerepe és hatalma nincs.

KAVIAR

LEGISZTER MAGYAR ÉLCLAP!
KÉRJEN NYOMTATÁST VÁNYSZÁMOT!
TITKOSVÁR, SZÉCHÉNYI-UTCA 2. B.

HIREK
A Brassói Lapok új regénye

A Brassói Lapok holnapi számában kezdjük meg Hamvai Sándor

A szent hazugság
c. regényének közlését. Hamvai Sándorban olvasóközönségünk egy érdekes és értékes regényíróval fog megismerkedni, mert

A szent hazugság
egy oly író műve, aki nemcsak biztos kezelője az elbeszélés technikájának, hanem gazdag lélektani és gondolati tartalommal is megtudja tölteni az érdekes történések keretét.

A szent hazugság
mely egy nehéz és avatatlan kezek számára kenyes és veszélyes témát dolgoz fel: az apa és fia rivalitása témáját — mindig előkelő írói eszközökkel — a nagy háború szülte lelki eltolódásokat az éles megfigyelő szemével látja és plasztikusan világítja meg, úgy, hogy

A szent hazugság
egy tragikus lelki bonyodalmakból szővődő családi történet mögött egy szélesebb látókört tár fel, melyen egykor és egy társadalmi osztály jellemző körvonalakban rajzolódnak le előttünk.

A szent hazugság
írója biztos vezetője olvasóinak regénye szövevényes és az emberi szenvedélyektől gyakran elcsúsztatott útjain, mert segítőtársra életsemlegetének bölcsessége, mely szeretetteljes elmélyüléssel rajzolt jellemének emberi gyarlóságait a megértés tisztult harmóniájában tudja feloldani.

A szent hazugság
erdélyi írójának tősgyökeres magyar nyelve, stílusának választékos és mégis keresetlen egyszerűsége hozzájárul ahhoz, hogy mindenképpen lebilincselő olvasmánnyá tegye ezt a regényt.

— (Csökkent a hőség.) Bukarestből telefonálja tudósítónk: A napok óta uralkodó, elviselhetetlen hőség hétfőn alábbhagyott, s az egész országból beérkezett jelentések szerint a legtöbb helyen aláhullott kisebb mennyiségű csapadék lehűtötte a levegőt.

— (Abszolváló vizsgák Temesváron.) Temesvárról jelentik: A Notre Dame zárdaiskola magyar leánygimnáziumában, Petrovici főigazgató elnökletével Fiedler István kanonok jelenlétében lefolytak az abszolváló vizsgák. 11 hallgató közül hat esőrendű és öt másodrendű eredménnyel tette le a vizsgát. Szóbelit csak a kötelező román tárgyakból választottak. A piarista főgimnáziumban teljesítő tanítványok is vizsgáztak, amíg Popovici József kolozsvári egyetemi tanár miniszteri delegált meg nem érkezett. Az írásbelit vasárnap reggel kezdték meg. Az abszolválandók száma 73.

— (E lőkészületek a tengeri haderő hátréshatásaira.) Bukarestből telefonálja tudósítónk: Kormányzatban ma délelőtt kilenc órakor kezdődött meg az a konferencia, amelyen a román tengerészlet vezetői a tengeri haderő évi hadgyakorlatainak mozdulatait beszélik meg. Az értekezlet 2 napig fog tartani. A hadgyakorlaton minden valószínűség szerint a király is részt vesz.

— (Aki egy egész báltermet inzultált.) Nagyváradról jelentik: Tegnap este a Kargel-féle vendéglőben a nagyváradi famunkások nyári bált tartottak. A vendéglő nagyterme zsufolásig megtelt a jókedvű táncoló párokkal. Este fél tizenegy órakor azonban váratlan, kinos incidens zavarta meg a mulatozó munkásokat. Dr. Miklós Jenő, egy nagyváradi fakereskedő fia belovagolt a terembe, ahol természetesen ez a szokatlan megjelenés nagy riadalmat okozott. Az ágaskodó tömeg miatt több asszony elájult. Miklós Jenő pedig sértő, gőgös hangon kijelentette a jelenlevőknek: Csak azért jöttem ide, hogy a hazátlan-bilang munkásokat elgázoljam! A botrányosan viselkedő fiatal embert csak nehézen sikerült a to-

FÜRDŐSZAPPAN
világosított

UJBÓL MEGJELENT!!! CSERMELY GYULA: A MANTOVAI JÓSLAT CIMÜ REGÉNYE!!! ÁRA 45.- LEI.

remből eltávolítani. Sok idő telt el, a míg a közönség annyira lehiggadt, hogy ismét folytathatta a táncmulatságot. A munkások másnap Miklós Jenő ellen megtett panaszos feljelentésüket, ezenkívül egyhangúan elhatározták, hogy atyjának füzemét minden munkás bojkott alá helyezi.

— (Hadirokkantak segélyezése.) A hadirokkantak társaságának brassói fiókjára a csikszeredai, háromszéki, brassókantak számára használt köpenyeket, bluzákat és nadrágokat oszt ki a következő sorrendben: a.) Csiki és háromszéki rokkantoknak minden pénteken délelőtt 8–12. b.) Brassó megyei rokkantoknak a hónap első és negyedik péntekén délelőtt 8–12. c.) Brassó város rokkantjainak a hónap első és negyedik péntekén délután 3–5. Ruhát csak azok a rokkantok kapnak, akik vagyontelenságukról és munkaképtenségükről a községi elöljáróságtól bizonyítványt hoznak, amelyben fel kell tüntetni a rokkant Bilet de reforma-jának számát, a kiállító bizottság helyét és idejét. Helybeliek ezt a bizonyítványt negyvennyolc órával a kiosztás előtt kötelesek beadni. A csikiak és háromszékiek ezzel együtt hozzák magukkal a munkaképtenségről, esetleg a betegségyükről való igazolványt is.

Óriási film, ami óriási? A „Mammon”, melyet a Moier mozgó mutat be! — (Víz művek.) A beállított vízhiány miatt a vízcsőhálózat a hó 9-től kezdve az Óváros–Bologna városrészben este 9 órától reggel 5-ig zárva lesz.

— (Eltemetési Bethlen Sándor grófot.) Budapestről táviratozza tudósítónk: Bethlen Sándor grófot, az utolsó magyar marostordai főispánt ma temették el Rákoson. A gyászkiáltást tagjai között volt Bethlen István gróf miniszterelnök, aki az elhunyt unokabátyja, továbbá ott volt a miniszterelnök felesége, Ugri Gábor és igen sok erdélyi származású kiválóság.

— (Eljegyzés.) Gyulai Etelka tanítónőt eljegyezte Téglás József kereskedő Nagyajtán. (Minden külön értesítés helyett.)

— (Sulyos visszaéléseket fedeztek fel a pénzügyminisztériumban.) Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy a pénzügyminisztérium szelvényosztályában sulyos visszaéléseket fedeztek fel. A gyanu az osztály három tisztviselőjére irányul, akiket még a tegnapi nap folyamán letartóztattak, s a kiskisértek az ügyészséghez.

„Mammon” a képzelhető legjobb film! mindenkinek meg kell nézni!

— (Egyházi zenestélyek.) Nagyon intelligens gondolata volt Bikerich zeneigazgatónak, mikor a Svájcban és Németországban már rég óta meghonosodott templomi hangversenyeket itt is bevezette. A Fekete templom hatalmas orgonája szinte kiáltozik arra, hogy a komoly zene barátait ilyen szép nyáresti művészi ajándékosra invitálják. Az első estélyt nagyon szép programmal szombat este tartották meg. Bikerich, Bachnak orgonafantáziáját és hatalmas Toccátját játszotta, kitűnő orgonatechnikával és a töle megszokott intenzív muzsikálással. Bikerich Aenne asszony Bach pünkösdi kantatájának »Mein fröhliches Herze« kezdetű, szárnyaló, ujjongó áriáját énekelte izlésesen. S. Biemel rugnani szonátájában kitűnő stílusú kel bíró, templomban meglepően jól

Sulyos helyzetben vannak a temesvári sztrájkolók

A Brassói Lapok tudósítójától.

TEMESVÁR, júl. 8. A temesvári munkássztrájk még mindig tart, bár a gyárakat a munkaszünet a mai viszonyok közt nem érinti valami érzékenyen. A gyárak nem sokat törődtek a sztrájkjal; inkább szüntették a künnlevőségeiket, rendbehozták az épületeket, felszerelést, gépeket. A sztrájk-alap a munkások között az első héten kiosztott félmillió lejellel kimerült. A sztrájk már az elején nem lett általános, ahogyan tervezék. Az Országos Szakszervezeti Tanács most felhívta az ország valamennyi szakszervezeti munkáját, hogy egy napi bérével támogassa a sztrájkoló négyezer munkást. Az említett felhívás szerint a tökéletes temesvári válaszlátás a munkások eltiltása a munkától kiinduló pontjával, mert a munkássztrájk a legutadatósabb, legmagasabb szintű, s ha az itteni munkások, könnyen végeznek az ország egyéb munkásaival is.

Megint keresni akarnak rajtunk

Brassó klimatikus gyógyhely

BRASSÓ, júl. 8. Hónapokkal ezelőtt, mint megírtuk volt, a brassó megyei egészségügyi tanács elhatározta, hogy Brassót klimatikus gyógyhellyé nyilvánítja. Brassó város tanácsa ez ellen fellebbezéssel élt és utalt arra, hogy legfeljebb a Noa, Derestye és Tömös lehetnének klimatikus gyógyhelyeknek tekintendők, de nem maga az 50 ezer lakóú, ipari és kereskedelmi jellegű Brassó. A város pénzügyi tanácsa is tiltakozott az ellen, hogy fürdő nélkül Brassó fürdőhellyé nyilvánítsák. A belügyminisztérium még nem döntött, de a brassó megyei egészségügyi tanács már a Brassó klimatikus gyógyhely szabályzatát is elkészítette. Ebben nagyon különös rendelkezések foglaltatnak.

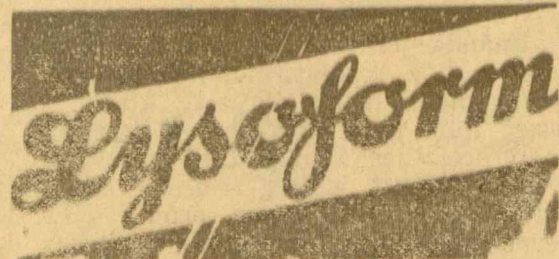
Például a nyárra kiadandó lakást május 15-ig be kell jelenteni, aminek alapján a városi orvos megvizsgálja a lakást, elég tiszta-e, rendben van-e az udvar, az illem-

hely stb. Ha ez a látogatás, amiért illetéket kell fizetni, kedvezően végződik, akkor beveszik a nyári lakások listájába, amiért illetéket kell fizetni. A vendégről kitöltött lapot be kell nyújtani a hatóságnál (új illeték), mire az orvos megint eljön megvizsgálni, vajon a nyaraló becses egészsége rendben van-e. (Új illeték.)

A kiadó lakás bérét is az egészségügyi tanács szabja meg (új illeték), s most már hárman fognak osztózni a nyaraló által fizetendő bérösszeget: a lakás birtokosa, a háztulajdonos, meg a tanács és a más illetékesző hatóságok, a közvetítőkről nem is szólva.

A legérdekesebb, hogy az idegen vendégek és a látogatásba jövő rokonok közt nem tesznek különbséget.

Ha a város fellebbezését a kormány nem fogadja el és Brassót tényleg klimatikus gyógyhellyé avatják, akkor a bennszülöttek lesznek klimatikus betegek és képtelenek lesznek valódi gyógyfürdőkben keresni gyógyulást a közegészségügyi tanács bölcsesége ellen.

érvényesülő nemes hegedűhanggal rendelkező játékosnak bizonyult. Kíváncsossága volna, hogy a jövő hangversenyekben a protestáns egyházi zene motett-kincséből is mutassanak be néhány ragyogó darabot. A hangversenyek szombatokonként ismétlődnek.

H. H. — (A »Niebelungen Sage«) második és befejező része telt házak mellett általános tetszést kelt és még csak ma és holnap kerül előadásra az Apollóban. Előadások kezdete 3–6–9 órakor, jegyek d. e. 9–12-ig előre válthatók a mozi irodájában. Utána következik a »Három árva« Szécsy Ferkóval és Jatzkó Ciával a főszerepben.

— (Öngyilkos lett, mert azt hitte, hogy megölte a feleségét.) Budapestről jelentik: Telezsák Jenő budapesti mazelómester Nefelejts-uccai lakásának emeletéről leugrott, mert azt hitte, hogy dulakodás közben megfojtotta a feleségét. A kivonult mentők a férjet a kövezeten holtan találták, feleségét mesterseges lélegző segítőgéppel felélesztették.

(*) Minden irányból közvetlen gyorsvonatok Pöstyénbe, ahol ismét a régi élite nemzetközi közönség található, mert ma már Pöstyén ocsóbb a világ bármely más fürdőjénél. Felvilágosítások telefonon is: Krafft és Herberth drogueria, Brassó, Buzasor 9. Telefon 219, ahol eredeti pöstyéni iszapkocka is kapható házikurára.

MODERN MOZGÓ

„Mammon” (Örökség, a pénz) esztendőki bemutatóját óriási érdeklődés előzi meg. E monumentális Dorian-film ahol csak futott, mindenütt óriási sikert aratott. Nem egy nyitászini taps szólott Emil Jannings markáns alakításának, de kivették részük a többi szereplők is a sikerből: a feleségesen szép Dagny Servaes és Reinhold Schünzel. Hisszük, hogy a nagy siker Brassóban sem fog elmaradni. Minden este a brassói Honterus ünnepély és a brassói korszak felvétel is vetítik. Jön a »Sátán fia!«, eddig nem látott érzékessítő kalandor film.

Örökös szűkös rag árok csak NEUPANN nál

(*) Könyvedvelők figyelmébe. Bármely — bárhol hirdetett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat is áron veszek. Kiadandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő Cluj-Kolozsvár.

Egy Délamerikát megjárt fiatalember szomorú levele

Nincs munka, nem lehet megélni

BRASSÓ, július 7. Sokat írunk már azokról a szerencsétlenekről akiket rossz sorsuk arra ítél, hogy Délamerikában keressék boldogulásukat. Ezek a szerencsétlen magyarok a legnagyobb lelki és testi szenvedéseken mennek keresztül Délamerikában és már első nap rájönnek, hogy rutul becsapták őket és nincs más gondjuk csak az, hogy hogyan szabaduljanak meg a pokolból. Egy segessvári fiatal-

ember, Csutak Ernő egy esztendővel ezelőtt ment ki Argentínába. Regénybe illő sok szenvedésen ment keresztül ott tartózkodása alatt, és most, hogy sikerült megszabadulnia az igéret földjéről, egyik ismerősének szomorú kálváriájáról levélben számol be, melyből okulásra közöljük az alábbi részletet:

— Ugy január vége felé, — írja a levélben — mikor ott a legnagyobb hőrség uralkodik, én még mindig munkanélkül kóboroltam a kikötőben, s kerestem egy hajót, ha akadt volna, hogy mint munkás vissza jöjsek. Nem kaptam és én egyedül, elhagyatva e rém városban jártam, míg végre bekerültem egy magyar vendéglőbe egy kis ételt kérni... A krízis elérte tetőfokát, de vissza is esett, mert az Isten jósága megsegített. A vendéglő Peonja, szóval a konyha mindenes, mosogató, surolgató stb. másnap indult Európába és engem felvettek helyébe 40 Peso havil fizetéssel... végre egy hely... egy peoni állás, gyönyörű... és ez Amerika?? Megkérdeztem az említett Peont, hogy mivel megy. Ő elmondta, hogy van a városban 3 hajósiroda, hol teherhajókra munkásokat vesznek fel 40 Peso lefizetés ellenében. És így cselekedtem... nagy elkeseredettségemben másnap megkezdtem munkám és dolgoztam 3 napot, de azt gondoltam nem bírom tovább. A lábaim nagyon kezdtek fájni az állandó állástól, de biztatott a remény, hogy így meg szabadulhatok Argentínától és egy keserves hónapot kihúztam, hol ugyancsak sok keserűséggel telt szívű magyar emberrel találkoztam... ez volt a »Hotel Oriental« a »Calle Pucinnan« 271 szám alatt. Midőn 1924. március 6-án kikerültem a vendéglőből, ugyanolyan helyzetben levő magyar aradi fiúnak, Portscher Sándornak adtam át helyem és én, a 40 Peso birtokosa felkerestem a hajósirodát, a »Leandra N. Alem« 1096. »Oficina De Embarque«-et és jelentkeztem hajómunkásnak... Lefiztettem az összeget és felvettek és így március 7-én megkönnyebültem és örömtelven 30 társammal, kik ugyanily módon kényszerültek teherhajóra jönni munkásnak: utnak indultunk Hamburg felé — lesóványodva, lerongyolódva és egy fillér nélkül... nem bántuk... haza felé jöttünk.

— Nagyon sok dolgunk nem volt. Hoztunk 480 drb. szarvasmarhát és azokat gondoztuk. Huszonöt napi folytonos ut után kikötöttünk a Kanári szigeteknél Las Palmasban, hol a hajóra szemet, vizet stb. hordtak. Innen elindulva és végre a Bisciai öbölben átélt viharok után, szerencsésen megérkeztünk Hamburgba április 10-én. Beteg nem voltam, ami igen nagy szerencsém volt. Itt a német utlevélhivatal átvett és a pályaudvaron felültek a gyorsra, megvettük a vasutjegyet Oderbergig, kezünkhez adtak 40 Reutenmárkát és így szerencsésen haza érkeztem.

Szép kis út volt, de azért nem kívánom senkinek. Én sem akartam hinni, midőn még ut előtt álltam és amit igazán mesékben sem

lehet olvasni... szomorú valóság volt. Eme ut nekem jó iskola volt és megtanított arra, hogy a munkát itthon is meg kell becsülni és hogy ne kíváncsozzak oda, hol még más sem tud megélni. Tapasztalatokkal meggazdagodva, feledem a viszontagságot és boldog vagyok, hogy szülőföldemen szívhatóm magamba ismét ennek a jó bérce vidéknek a levegőjét.

JÓ ESTÉT KIVÁNKOK, megjöttek a temesvári huszárak! A legjobb és legkedveltebb csárdás Moravetz kiadás, mindenütt kapható

TUDOMÁNY, IRODALOM, MŰVÉSZET

* A Dimineata ötvenezer lejes regény pályázatának eredménye. Bukarestből jelentik: A Dimineata című lap ötvenezer lejes pályázatot hirdetett egy román társadalmi regényre. A bíráló-bizottság most fejezte be munkáját s a beérkezett huszonkét pályamű közül a pályadíjat Lucia Mantu »Cucoana Olimpia« (Olimpia öngyűsége) című regényének ítélte oda. Lucia Mantu — mint a Dimineata írja — nem kezdő író, mert már »Miniatűrök« címmel megjelent könyve méltó fellépést keltett a román irodalomban.

* Fekete Mihály Temesvárt. Temesvárról jelentik: Fekete Mihály szinigazgató színtársulata szombaton este újból megkezdte előadásait Temesváron.

* Honnan került az élet a földre? Craigh-Robertson amerikai tudós, egy most megjelent munkájában az a kérdéssel foglalkozik, hogy a világtestek közötti, u. n. interplanetáris térben mikroorganizmusok tartózkodhatnak, a földre jöhetnek és itt kifejthetik hatásukat. Ezzel különböző új betegségek és az orvosi tudomány előtt eddig talánszerű szervi elváltozások kuforrása felvolna tárva. Az új vázolt gondolattal először a híres angol fizikusnál Lord Kelvin találkoztunk. Lord Kelvinről származik az a tétel is, mely szerint a földön levő életet meteorok hozzák létre. Az ő felfedése szerint azok a betegségek okozók, melyek a földdel rokon összetételű bolygó légkörében tartózkodnak, idővel mind magasabb légrétegekre szállanak fel, ahol állandó forgószélek vannak. Így megfertőzhetik az, hogy az egyik bolygó légköréből kilépő bakteriumok, minthogy nincsenek a nehézkedés törvényének alávetve, egy ideig a világűrben szállonganak, míg aztán egy másik bolygó csillag vonzásának hatálya alá kerülnek és az új bolygón megtalálják a fejlődésükhöz szükséges életfeltételeket. Ezt az elméletet megerősíti az az újabb megállapított tény, hogy a bakteriumok az interplanetáris tér rendkívül alacsony hőmérsékletében is megélnék. Nagyon valószínű tehát, hogy az infekció okozók a szabad világűrben kerülnek a földre, ahol új betegségekkel tepik meg az emberiséget.

SPORT

Olympiai hírek

Pentatlonban Somfai második lett

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

PARIS, július 8. A lezajlott pentatlon részletes eredményei a következők: Távolugrás: első le Gendre Amerika 7 m. 76.5 cm. világrekord, ötödik lett Somfai 677 cm.-el. Gerelyvetés: első Leino finn 54 m. 12 cm., második Somfai 52 m. 10 cm. 200 m. síkfutás: első Unger svéd 22.8 mp., hatodik Somfai 23.4 mp. Diszkoszvetés: első Lethonen 40 m. 44 cm., második FSomfai 37 m. 76 cm. 1500 m. síkfutás: első Unger svéd 4 p. 46.2 mp., 5harmadik Somfai 4 p. 48.4 mp. Végeredmény tehát: pentatlon bajnok: Lethonen 16 pont, második Somfai 18 pont, harmadik Le Gendre 20 pont, negyedik Unger 24 pont.

A 400 méteres síkfutás eredménye: Első Taylor Amerika, 52.6 mp. második Vilen finn harmadik Riley Amerika Taylor a világrekordot 1.4 mp.-el leverte. Magasugrás: végeredménye: Első Osborne Amerika 108 cm. olympiai rekordnál 4 cm.-el jobban. Gáspár ötödik lett. Száz méteres síkfutás: Első Abrahams Anglia 10.4

mp., második Scholl Amerika. Paddock csak ötödik lett.

A kardvívóverseny tizenegyes-dik fordulójában Svájc, Hollandia, Ku ba és Anglia a versenyből kiestek.

A galambblövés az első három forduló után: Finnország 297 pont, Kanada 278 pont, Magyarország 245 ponttal tizedik lett.

PARIS, július 8. A birkozóversenyek előmérkőzéseiben nagy közp-sulyban Vargha magyar az olasz Ceccatellit tizenkilenc perc alatt legyőzte; könnyű súlyban Keresztes magyar szintén győzött az egyiptomi Rehi fölött 6 perc 55 mp. alatt. Johansen Svédország pontozással győzött Szélfy magyar ellen. Légsúlyban Magyarország fölényesen győzött Svédország ellen; Martinsen Norvégia legyőzte Cer-vinus görögöt. Pehelysúlyban Nordsen Norvégia pontozással legyőzi a magyar Radványt. Dvorszák csehszlovák győz Fetter, Luxemburg ellen.

A négy százméteres gátfu-tás első középfutamaiból a döntőbe kerülnek: Ryley angol, André francia, Blakett angol, Brockins, Taylor ameri-kai és Oilen finn.

A magasugrás döntőjébe kerül-tek: Poor, Osborne, Brown, Inlay Amerika; Gáspár, Magyarország; Lew den, Quieuloux Franciaország; Ro-berts, Délafrika.

A nyolcszázméteres síkfutás előfutamait lefutották. Középfuta-mokba kerül mind a hét előfutamból az első három-három helyezett.

A tizezerméteres síkfutás győztese Ritola, Finnország, 30 p. 32.2 mp. alatt. Világrekord. Második Wide, Svédország 31 p. 10 mp. Harmadik

Berg, Finnország 31 p. 59 mp. alatt. Négyezerméterig Wide vezet, itt Ritola átveszi a vezetést, folyton erősíti a tempót és finiszelés nélkül győz, mert a célnál azt hiszi, hogy még egy kör van hátra. Nurmi nem indult.

A százméteres síkfutás kö-zépfutamában Kurunczy kiesett Bow-mann Amerika ellen, Gerő pedig Abra-hams ellen, ki 10.6 mp. alatt elérte az olimpiai rekordot. Az elődöntőbe a futa-mok két első helyezettje kerül.

Kisorsolták a vízipólómérkő-zéseket. Július 13-án Olaszország—Svédország, Magyarország—Anglia, Franciaország—Amerika. 14-én Hol-landia—Svájc, Írország—Ausztria, Görögország—Csehország, Spanyol-ország—Belgium.

Galambblövő csapatver-senyben. első Kanada hetvenhatos átlaggal, második Amerika és Finnor-szág hetvennégyes átlaggal. A kétszáz-száz galambra menő körben elődöntő-ben első Amerika 185 ponttal, Magyar-ország a tizenegyedik lett.

Lovaspolóban Amerika le-győzte Argentínát 6:5 arányban, s ez-zel megnyerte a versenyt.

A gerelydobás döntőjében győztes Pyrrha Finnország 62 m. 96 cm.-el; második Lindström Svédország, harmadik Oberst Amerika. Elég gyenge ered-mény. Kőczán csehszlovák 56 méte-res és Csejthey 49.80. méteres do-bással kiestek.

A magyar 4x100 m. staféta ösz-szeállítása a következő: Rőzsahegyi, Muskát, Kurunczy, Gerő. Az összes staféták között a magyarok váltása a legjobb s Amerika után a második helyre reményük lehet.

3350 Urikányi 1125, Atheneum 147, Fegy-ver 1550 Ganz Villamossági 1550, Ganz Danubius 3375, Ofa 550, Nasici 2650, Levante 250 Nova 177, Cukoripar 2925, Georgia 480 Mezőhegyesi 247, Haupt-Stummer 2900, Izzó 650, Részvénytör 283 Schvint 171, Goldberger 180, Spó-dium 160 Brassói 445.

Zürich. Devizák (zárjelben a teg-napi zárlattól való eltérések). Nyitás: egy dollár 560 (—egynegyed) egy angol font 24.26 és fél (—fél) száz francia frank 29 (+57 és fél) száz olasz lira 23.95 (+8 és háromnegyed) száz cseh korona 16.40 (+5) száz lej 2.20 (+2 és fél), tizezer magyar korona 0.67 és fél tizezer osz-trák korona 0.79.85 (—10).

(—) Budapesti értéktőzsde. A hétfői tőzsde-napon a szilárdul kezdődő irányzat némileg visszaesett. Záróárfo-lyamok ezrekben: Értékpapírok: Magyar hitel 626, Osztrák hitel 186, Salgó 630, Rima 150, Déliavasút 74, Államvasút 570, Kohó 500, Atlantika 38, Ganzdanu-bius 3650, Kőszén 3525, Papir 50, Nasici 2625, Szlavónia 98, Viktória 268, Kereske-delmi hitel 31, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1385, Beocsini 1050, Urikányi 1165, Láng 148, Lipták 16 és fél, Schlik 81, Bras-sói 480, Zabolai 124, Baróti 3.5, Cukoripar 3050, Klotild 70, Hungária műtrágya 155, Olasz Bank 22.5, Angol-Magyar Bank 60, Leszámitoló 92, Magyar-Cseh Bank 32, Nova 190, Kronbergerfa 17, Közuti 56, Csáky 21.5, Izzó 700, Magnezit 2375, Vik-tória Butor 5, Ofa 610, Pesti Hazai 4250.

Öfelsége a pénz, (Mammon) a Mo-dern mozgóban.

(—) A kisajátított földek ki-fizetése Erdélyben. Bukarestből jelentik: A földmivelésügyi miniszter tu-domására juttatja az erdélyi, bánati, kő-rösmenti és marmarosi kisajátított föl-dek tulajdonosainak, hogy amennyiben a kisajátítások véglegesek a ki fizeté-seket az állam már most megkezdi. Hogy a tulajdonosok a kisajátítási ára-kat minél előbb megkaphassák, ahhoz az agrártanácshoz, kinek hatásköréhez a kisajátított föld tartozik, kérvényt kell

(—) Jugoszláviában csök-ke ntik a kiviteli vámokat. Bel-grából jelentik: Jugoszláviában ju-nius 16-án a gabonaneműek, élőállatok, tojás kivitele után az 50 százalékkal csökkentett exportvámok léptek életbe. A kormány e kedvezményrel nyújt se-gítséget a termelőknek és kereskedők-nek a külföldi versenyen szemben. Saj-nos, nálunk e példával szemben kivi-teli tilalmakat, felemelt tarifát s más-nak ségeket és gátló körülményeket kell megállapítanunk.

(—) A fürdőpodgyászok szállí-tásának megkönnyítése. A vasut-igazgatóság úgy rendelkezett, hogy a fürdő és üdülőhelyre irányított podgyászokat a torlódás elkerülése céljából a nyári időny-ben 2—3 nappal az indulás előtt fel-lehessen adni az állandóan nyitva levő podgyáspénztáraknál.

(—) Az aradi borvidékről. Aradról jelentik: Az ideai bortermés kilátásai az Arad-hegylajai borvidék-en lényegesen gyengébbek, mint ami-lyenek tavaly ugyanezen időben voltak. Már szőlővirágzáskor is csak a tavalyi termés kétharmadára volt kilátás, ju-nius első felében pedig a gyakori eső-zések következtében és tartós felhőzet miatt a páradus levegőben több he-lyen peronospora lépett fel. Minőség-ről még korai beszélni, nem valószínű azonban, hogy az ideai termés a múlt évivel egyenértékű lenne. Olyan kiváló minőség, mint 1923-ban, már évek hosz-su sora óta nem volt a Hegyalján. Ez az oka annak, hogy export nélkül is már csaknem elfogyott a tavalyi asztali bor. Termelőnél alig-alig van készlet, ami pedig eladó, azért 11—12 lejért kér-nek literenként, sőt ezek az árak to-vább is emelkedhetnek, miután kifor-rott újbórra csak decemberben lehet számítani, addig pedig a jelenlegi kész-letek okvetlenül elfognak.

KELEMENNE ZATHURECZKY BERTA
a most elhunyt kiváló író utolsó regénye
SIMONYI OBESTERNÉ
most jelent meg! ÁRA 70.— LEI.
Kapható minden könyvkereskedésben, a Bras-sói Lapok bizományosainál és az ország első-zetes beküldése mellett megrendelhető a Bras-sói Lapok könyvosztályától Brassó, Kapu-u. 66.

Lázadó szív

A „Brassói Lapok” eredeti regénye. (76)
Írta SZEDERKÉNYI ANNA.

— Mindenki a magát érzi, — tért vissza önmagába az asszony . . .

— Es te mit akarsz kezdeni? — kér-dezte Tamás. — Segíteni akarok neked.

Marjusszának érdes lett a hangja.

— Ma az orvosnál voltam, Varga dok-ornál, először hozzá mentem.

Csak a kezét engedte el Tamás.

— Nincs semmi okom arra, hogy szé-pítem magam. Csak beszéltem vele a hol-napról, holnaputánról . . .

— Vele?

— Vele, én nem tudok egyedül ma-radni.

— És . . . és mit beszéltetek?

— Tudom is én, csak úgy általános-ságban. Lehetőségekről. Hiszen én ugy sem maradok itt, csak egyelőre. Amig az utra elkészülök. Nekem itt tulságosan ünnepélyes minden. Szabadabb levegőre vágyom. De addig is . . . Elhelyezkedés . . . ilyesmi . . . Mert magától, — és most csattant a hangja, — ezt megérti, hogy nem kérek semmit . . . Megszűnt az egyezés, nem jár a bér . . . Én tudom a törvényt. Így tudom . . .

— Így tudja . . . és máris arra gon-dolt, hogy azon az emberen keresztül, ahogyan lehet, mégis csak rajta tarthatja a kezét, elér-heti — és ha nehéz lenne az út, segítheti. De nem mondta. Minek?

— Igen, vissza fogok menni. Haza . . .

Nem tudom ugyan, hogy van-e még valahol valami ilyen abban az országban, de talán majd elérem. Furcsa élet ez . . . Súlyedő országok, ide-oda tűnedező, tántorgó életek, félig rossz — félig jó emberek, nyűtt ide-gekkel . . .

— Félemberek, ez az oka mindennek bizonyára . . .

— Arra gondoltam — folytatta Mar-jussza, — hogy megpróbálnék irni ezekről. Hiszen otthon már kezdtem ilyesmit, tudja. Vagy tatán ezt sem, meglátom . . .

Fölkeltek — egyszerre történt ez a moz-dulat. Mindketten érezték, hogy nincs több mondanivaló.

Megindultak lefelé dombról. Amikor föl-mentek még egy igát húzott a kettő. Még vonszolódtott utánuk az eliramlott évek avarja — még abban botorkált a lábuk. Most lefelé jöttek, már szabadon. A lánc elszakadt. Le-hámolt róluk, levedlett az iga, az esztendőök, az elmúlt csók, ölelések, vita, osztzkodás, gyilkos harag, engesztelődés — gond — keserűség — mind a jó és mind a rossz . . . mind-mind ottmaradt a fák alatt.

Könny, bb lehetett volna és még sem volt könnyebb. Sőt. Jobban fájt a helye . . . Még egészen nyitott a metszés. Még szivárgott. Nem bírtak szólni. Nem merték érinteni.

A villanyosról udvariasan segítette le Marjusszát Tamás.

— De, ugye, még elfoglalja a szobáját nálunk? Hiszen otthon senki sem tud erről.

— Egyelőre. Amig másikat találok —

XVI.

— Méltóságos asszony kérem, egy fiatal asszony van odakünn egy fiúcskával és az a fiatal urat keresi, — mondta azt új szolgáló, aki csak három nap óta volt a háznál.

— Szent Isten, még egy, — nevetett Zoltán, — azért elképedve nézett Tamásra.

— Engem? — csodálkozott az és felkelt a helyéről. — Megyek.

— Majd én, — ugrott föl az anya is.

De Tamás kéréleg nézett rá.

— Majd én, anyám. Az én dolgom.

Az ajtót betette maga mögött. Az elő-szoba közepén Leveleky Anna és mellette a gyermek barnán, rózsásan, ragyogva.

— Anna! — minden kinja és remény-sége sirt és ujjongott a nevében, ahogyan kimondta. — Erre . . . erre, ne az ebédlőn át.

Nem, ne lássák a többiek, az övé legyen még, egyedül és kizárólagosan az övé . . .

Ott a szobájában nem hagyta, hogy beszéljen. Csak oda vonta a karjaiba szom-jasan, kérdőn. És mig szivta magába ezt az üdítő italt, az életnek vidám forrását, a tekin-tete bekapcsolódott ragyogó szemébe. Így kérdezte hangtalan az örök kérdést. És az felelt rá, odahajolva hozzá megadóan:

— Igen . . . igen . . .

Már a pamlagon ültek, egymás kezét fogva, amikor Anna mondta:

A gyermek még mindig nálam . . . Tamás ölében tartotta a fiát, most átö-lelte mind a kettőt:

— Vidd vissza, Anna . . . El fogok jönni érte . . .

(Vége.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

KÖZGAZDASÁG

Önsegély

a lejuhanással szemben

A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, július 8. A lejuhanás újabb roham a gyenge alapokon nyug ó romániai gazdasági szervezet ellen s el ő pillantásra úgy látszik, mintha ez ell a nem volna vé-dekezés. Pénzügyi szervezetünk örötlen, pénzügyi kormányzatunk tehetetlen s min-denki ellentmondás nélkül túri, hogy a lej-elértéktelenedése új zűrzavarba taszítsa gaz-dasági életünket, amely már hosszú éve-k óta majdnem napról-napra új helyzetben találja magát.

A pénz értékmérő voltába vetett hit még ma is tulságosan erős. Lássuk be, hogy ez már régóta nem így van. Ha a papírlej minden látható ok nélkül huszonegy ó-ra alatt elveszitheti vélt értékének tíz százal-kát, akkor a papír lej többé nem az a pénz, amire a gazdasági élet a maga s ámitásait alapozhatja. Akkor a papírlej többé nem értékmérő és nem szabad engedni, hogy ennek a papírlejnek hóbotos ár-utalásai befolya-solhassák a gazdasági életnek anyagi helyzetét, a kereskedelmi raktaák belső ér-tékét, a tisztviselő fizetését, a vállalkozó kalkulációját.

A zürichi árfolyam esése olyan lényeg-telen papírpénzmennyiségen játszódik le, amely egy ország vagyona mellett számot sem tehet. Az egész kibocsátott lej nem yis-ségnek csak igen kis része kering a kül-földön, holott annak teljes összege sem vola elég ahhoz, hogy például egy igázán vagyonos embernek, — egy Rockefellernek, egy Fordnak — az anyagi helyzetét a maga értékcsokkenséével befolyásolassa. Mer-y nyire elenyészőnek kell tehát lennie annak a valóságos hatásnak, amelyet ez a nem szaporodó mennyiség egy egész ország szá-mítalan vállalkozására gyakorolhat?

S ha mégsem így van, annak olyan okai vannak, hogy a gazdákodó társada-lomnak valóban az önsegély gondolatával kell foglalkoznia

Az önsegély ebben az esetben mind-össze annyit jelent, hogy mindenki-nek állandóan az aranylej nem változó értékében kell kalkulálni. A papírlej árnulálzásá-nak nem szabad befolyást engedni a gaz-da átl élet formájára menetire. A kereske-dőnek a papírlej árfolyamával szemben arra kell gondolnia, hogy ha áruját olcsóbban adja el annál az áránál, mint ahogy besze-rezheti, akkor önmagát teszi tönkre s a ve-vőnek nem szabad elfelednie, hogy ha a kereskedőtől beszerzési áron kéri az árut, akkor annak a tönkretételére tör.

A gazdasági élet bázisa az állandó-ság, ez pedig nem függhet a lejtől, sem más külső körülménytől. Ma a pénzrend-szer felmondja a szolgálat-t, térjünk vissza a natural-gazdálkodáshoz. Ha a lej Zürich-ben 220, egy pár lábbeli elkészítéséhez ak-kor is ugyanannyi anyag és ugyanannyi munka kell, mint ha a lej 3, — vagy 100, s egy méterméssa buzának a használati ér-tékét sem befolyásolja a lej láza.

Megvan tehát az az alap, amelyen dol-gozni lehet és kell is: a kereskedő, a gazda, a tisztviselő, a munkás mindennap számítsa át a maga kis és nagy követeléseinek és tar-tozásainak teteleit és ne igyekezék a lej-lázból má-ok rovására hasznot húzni.

A lej-hullámmás korlátlan elfogadása az erősek hatalmát jelenti a gyengék felett. Az adós ezzel megkérősitja a hitelezőt, a munkaadó az alkalmazottat, a kereskedő, aki át tud hárítani, a vevőt, s ha nem tud át-hárítani, ha az új, magasabb áron nem tud eladni, akkor a vevő őt.

Csak az elf gultalan igazság győzheti le azokat a súlyos nehézségeket, amelyeket a gazdasági vérkeringés központi betegsége okoz. Csak az, ha mindenki egyformán be-látja, hogy egymásnak a zavaros helyzet-ben való kihasználása helyett egymás erő-sítése az egyetlenegy mód a gazdasági élet egészségesének helyreállítására.

Térjünk át a natural gazdaságra és sorsunkat ne tegyük függővé a lej-láz újabb és újabb rohamaitól.

Legyen ebben vezérünk a kormány, amely ebben az esetben eléggé nem dicsér-hető, de máskor igen fájdalmasan nélkülö-zött sürgősséggel elhatározta, hogy a vasuti díjszabást 25%-kal felemeli, — amint erről lapunk más helyén részletesen beszámolunk.

A MAI PÉNZPIAC

Kedd, július 8.

A világpiacon a helyzet általá-ban változatlan hireink csak lényeg-telen eltéréseket jelentenek.

A belföldi piacon igen gyenge rorgalom alakult ki mert Bukaresttel csak későn sikerült összeköttetést kapni. A déli zárlati árfolyamok a következő-képpen alakultak: egy dollár 243 egy olasz lira 10.50, egy font sterling 1054, egy cseh korona 7.10 egy lejért 350 magyar és 292 osztrák korona.

Budapesti értéktőzsde. Nyi-tás ezrekben: Magyar Hitel 598, Föld-hitelbank 340 Kereskedelmi Bank 295, Mektár 215 Pesti Hazai 3950, Fonci-ere 215 Jég 160, Viktoria 155, Kohó 480, Magnezit 2200 Általános Köszénbánya

